

KI-notat nr.: 48/2009 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Småkraft AS / Trollelva kraftverk		
Fylke/kommune:	Nordland/Sørfold		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	<i>Øystein Grundt</i>
Saksbehandler:	Marianne Bismo	Sign.:	<i>M. Bismo</i>
Dato:	05 JUN 2009		
Vår ref.:	NVE 200503251/200702889-8 ki/mbi		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Trollelva kraftverk i Sørfold kommune, Nordland

Innhold

Sammendrag	2
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	4
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	14
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	22
NVEs vurdering	26
NVEs konklusjon	29

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Trollelva kraftverk i Sørfold kommune, Nordland. Trollelva kraftverk vil utnytte avløpet fra et felt på 12,3 km² i et 155 m høyt fall mellom inntak ved utløpet av Trollvatn på kote 157 og utløp fra kraftstasjonen til fjorden på kote 2 i Trollelva. Trollvatnet vil fungere som et dempingsmagasin med 0,5 m regulering av vannet. Kraftverkets installasjon vil være på maks. 1,25 MW med en estimert årsproduksjon på 5,65 GWh. Produksjonen er beregnet med slipp av minstevannføring på 15 l/s hele året. Trollelva har utløp i Sagfjorden. Det omsøkte kraftverket ligger i et område urørt av tekniske inngrep.

Sørfold kommune stiller seg negativ til at Småkraft AS får tillatelse til å bygge kraftverket. Kommunen peker på at kraftverket vil påvirke landskap og biologisk mangfold negativt, og at kraftproduksjonen er relativt liten. Dersom det gis konsesjon har kommunen en rekke forslag til hvordan inngrepet kan gjøres mest mulig skånsomt.

Fylkesmannen i Nordland stiller seg negativ til utbygging og peker på at en utbygging vil være negativ for landskapet i området. I tillegg til at elva er et viktig landskapselement vil rørgata og kraftlinja bli synlige i det nakne landskapet. Fylkesmannen mener partiet med gammel løvskog med innslag av furu som står ved elveutløpet må tas vare på.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det ikke gis konsesjon til bygging av Trollelva kraftverk, da kraftproduksjonen i prosjektet er liten i forhold til inngrepets omfang og konsekvenser for miljøet. Fylkeskommunen etterlyser videre en utredning av konsekvensene ved utbedring av eksisterende kraftlinje.

Reindriftsforvaltningen Nordland har sendt med uttalelse fra Stájggo-Hábmer reinbeitedistrikt, som stiller seg skeptisk til utbyggingen, idet inngrepet vil gå over flyttlei for rein. Reinbeitedistriktet uttaler at rørgate må graves ned for å sikre passasje for reinen. Reindriftsforvaltningen viser til at det ifølge norsk lov ikke er tillatt å stenge reindriftens flyttleier. Det påpekes at kraftlinja vil berøre beiteområder.

Sametinget har befart området og ikke funnet automatisk fredete samiske kulturminner.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland (FNF Nordland) fraråder at konsesjon blir gitt. FNF Nordland peker på at det omsøkte prosjektet vil gripe inn i et tilnærmet urørt område. I tillegg vil prosjektet berøre et område med gammel kystløvskog, som er en verdifull naturtype.

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening er negativ til utbygging. Kraftverket er lite, og vil gi negative konsekvenser for miljøet rundt. Området er et attraktivt friluftsområde, og utbyggingen vil bli skjemmende for den uberørte naturen.

Sagfjorden Vel vurderer at prosjektet kan ha positive ringvirkninger for lokalområdet. Velforeningen har en rekke kommentarer til hvordan kraftverket kan og bør forholde seg til og benytte lokalområdets ressurser.

NVE vurderer at bygging av Trollelva kraftverk vil ha store negative konsekvenser for landskapsbildet, hvor Trollelva er et viktig landskapselement. Fraføring av vann fra elva og legging av rørgate delvis i dagen og i sprengt rørgroft vil være skjemmende for landskapet. Videre vil inngrepet være det første i et område som ellers er urørt av tekniske inngrep. Etter NVEs syn kan den produserte kraftmengden på ca. 5,6 GWh, som vil bli en del mindre ved høyere minstevannføring, samt andre

fordeler som muligheten for noe økt aktivitet i området, ikke forsvare en utbygging med de miljømessige konsekvenser som omsøkte kraftverk vil medføre. Samlet sett mener NVE at det ikke kan gis konsesjon til bygging av Trollelva kraftverk av hensyn til urørtheten og landskapsverdiene i området.

NVE mener at bygging av Trollelva kraftverk vil ha negative konsekvenser for Trollelva som landskapselement. Inngrepet er planlagt i et urørt naturområde, med høy estetisk verdi. NVE mener at ulempene ved bygging av Trollelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE gir ikke tillatelse til bygging av Trollelva kraftverk.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Småkraft AS, datert 30.03.2006:

"Småkraft AS ønsker å utnytte deler av fallet i Trollelva til kraftproduksjon og søker herved om tillatelse til følgende utbygging:

1. Etter lov av 24. november 2000 om vassdrag og grunnvann om tillatelse til:
 - Bygging av Trollelva kraftverk hovedsakelig i samsvar med fremlagte planer.
2. Etter lov av 29. juni 1990, nr 50 om produksjon, omforming, omsetning og fordeling av energi med mer om tillatelse til:
 - Å installere en generator på inntil 1,25 MW med nødvendige elektrisk anlegg.
 - Å installere nødvendig koplingsanlegg for nett-tilknytning.
 - Elektrisk konsesjon for 22 kV forbindelse fra kraftstasjonen og fram til eksisterende linje i Sagfjordbotn.
3. Etter lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensning med mer om tillatelse til å gjennomføre tiltaket.

Det opplyses at det er inngått avtale med grunneierne som eier fallrettighetene om falleie og øvrige rettigheter til å gjennomføre prosjektene."

Fra søknaden gjengis hoveddataene fra utredningen av prosjektet:

	Enhet	Trollelva kraftverk
DATA FOR TILSIG		
Nedbørfelt	km ²	12,3
Middelvannføring (1961 – 90)	m ³ /s	0,640
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,015
DATA FOR KRAFTVERKET		
Midlere fallhøyde, brutto	m	155,0
Midlere energiekvivalent	kWh / m ³	0,343
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,00
Slukeevne, min	m ³ /s	0,05
Rørdiameter	m	0,7
Rørlengde	m	720
Installert effekt	MW	1,25

<i>Brukstid</i>	<i>timer</i>	4600
<i>Magasinvolum mill.</i>	<i>m³</i>	1,9
<i>HRV</i>	<i>kote</i>	157,25
<i>LRV</i>	<i>kote</i>	156,75
<i>Elvekote inntak</i>	<i>kote</i>	157,0
<i>Kotehøyde kraftstasjon</i>	<i>kote</i>	2,0
DATA FOR PRODUKSJON		
<i>Produksjon, vinter (1/10 – 30/4)</i>	<i>GWh</i>	2,4
<i>Produksjon, sommer (1/5 – 30/9)</i>	<i>GWh</i>	3,4
<i>Produksjon, året</i>	<i>GWh</i>	5,8
DATA FOR ØKONOMI		
<i>Byggekostnad*</i>	<i>mill. kr</i>	15,8
<i>Utbyggingspris</i>	<i>kr /kWh</i>	2,72

* Det er avsatt 1 mill. kr for tilknytning til Nord-Salten Kraftlags linje i Sagfjordbotn.

GENERATOR		
<i>Ytelse</i>	<i>MVA</i>	1,5
<i>Spenning</i>	<i>kV</i>	0,69
TRANSFORMATOR		
<i>Ytelse</i>	<i>MVA</i>	1,5
<i>Omsetning</i>	<i>kV/kV</i>	0,69/22
KRAFTLINJER		
<i>Lengde, ca.</i>	<i>m</i>	3300
<i>Nominell spenning</i>	<i>kV</i>	22

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn i Sørfold kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylket, berørte statlige forvaltningsorganer og private interesseorganisasjoner. Kommunen fikk utsatt høringsfristen for å kunne behandle de tre søknadene for kraftverkene Austerelva, Lisjvasselva og Trollelva samtidig i kommunestyremøtet 19. desember 2006. NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Sørfold kommune fattet enstemmig følgende vedtak i kommunestyret 19.12.2006:

"Sørfold kommune stiller seg negativ til at Småkraft AS får bygge ut Trollelva kraftverk slik prosjektet er fremlagt da ulempene med tiltaket er større enn fordelene.

En utbygging påvirker både landskapsbildet og viktig biologisk mangfold på en måte som ikke kan aksepteres i forhold til den mengde kraft som tiltaket gir. Det går også frem av søknaden at de mulige avbøtende tiltak som kunne vært med på å dempe ulempene er vurdert til å bli for kostbare for å kunne gjennomføre prosjektet.

Ved en evt. konsesjon mener kommunen følgende:

Alle inngrep må utføres skånsomt og tiltakshaver bør i størst mulig grad ta hensyn til terreng og landskap og gjennomføre tiltak for å reetablere vegetasjon som fjernes eller skades. Det bør

ligge tallfestede føringer på minstevannsføring som monner for å sikre elva som et landskapselement.

Det forutsettes videre at alle nødvendige søknader, sendes Sørfold kommune til behandling før tiltaket.

Følgende forhold må tas hensyn til når konsesjon og konsesjonsvilkår utformes:

- Unngå kjøring og hogst i den verdifulle gamle lauvskogen.
- Legge sjøkabel i Sagfjorden fra kraftstasjonen til eksisterende kraftlinje i Sagfjordbotn fordi dette visuelt sett vil påvirke miljøet mindre enn en kraftlinje.
- Rørgaten skjules ved senking i terrenget der dette er mulig og/eller ved tildekking med eksisterende eller tilførte masser slik at gjengroing kan starte så raskt som mulig. Rørgaten må ikke være til hinder for dyr og mennesker. Tunnel foretrekkes fremfor rørgate.
- Kraftstasjon oppføres i naturavstemte farger.
- Overskuddsmasser plasseres i terrenget slik at landskapsbildet blir mest mulig uendret og slik at de ikke utgjør noe nytt vandringshinder.”

Fra kommunens saksutredning gjengis følgende:

” ... **Vurdering:**

Kommunens oppgave i høringsrunden er følgende:

- omtale forhold knyttet til kommuneplanen
- gi en oversiktlig framstilling av forholdet mellom omsøkte plan og de lokale interessene i området (en generell vurdering/signaler)
- gi begrunnede synspunkter på om planene bør gjennomføres, eventuelt valg av alternativ eller begrensninger i planene
- gi begrunnede forslag til avbøtende tiltak som kan redusere skadene ved gjennomføring av planene, samt forslag til eventuelle vilkår

Kommuneplanens arealdel

Tiltaket ligger i et område betegnet som LNF-A der spredt boligbebyggelse, fritidsbebyggelse og ervervsbebyggelse unntatt anlegg tilknyttet stedbunden næringsvirksomhet, i regelen ikke tillatt. Når særlige grunner foreligger, kan bygningsrådet likevel etter søknad gi varig eller midlertidig dispensasjon fra denne bestemmelse.

Tiltaket er ikke i henhold til formål i kommuneplanens arealdel, og det må derfor gis dispensasjon fra planen for evt. bygging av kraftverk. Dispensasjons-/planbehandling i kommunen foretas etter at evt. konsesjon blir gitt.

Det foreligger ikke kommunale brukerinteresser i vassdraget. Så vidt en kjenner til er det ingen private vanninntak i Trollelva da området er ubebygget.

Dagens situasjon og eksisterende inngrep

Det er ikke kjent at det har vært noen form for utbygging i elva tidligere. Det er ikke fastboende langs vassdraget eller noen form for infrastruktur. I Sagfjordbotn, et par km lenger øst, har det

tidligere vært fast bosetting, men er nå fraflyttet. Nærmeste 22 kV kraftlinje passerer nord-sør gjennom Sagfjordbotn, ca. 3,5 km fra det planlagte kraftverket. Trollelva faller ca 1:6 på utbyggingstrekingen og går for det meste i bart fjellterreng uten løsmasser eller særlig vegetasjon. Bare nederst ved fjorden er det noe løsmasser og gammel lauvskog på vestsida. Elva framstår som urørt og renner i lange partier over flate, isskurte svaberg. Den renner i et bredt løp som er godt synlig fra fjorden, spesielt ved stor vassføring.

Lokale interesser

... ”

Det refereres fra uttalelse fra Sagfjorden Marka & Velforening.

”Vurdering av virkninger på lokale interesser

Mange av medlemmene stammer fra området, men ingen i foreningen er i dag bosatt i området, men de bruker området mye til rekreasjon og fritidsaktiviteter. Det forutsettes at berørte grunneiere blir tatt hensyn til i prosessen, og saksbehandler er enig i at det må tas hensyn til at prosjektet i minst mulig grad berører uberørt natur.

Blir det produsert kraft vil saksbehandler også anse det som et krav og en forutsetning at dette skal sikre stabil leveranse og vedlikehold av el-nettet i Sagfjorden for fremtiden. Når det gjelder kaien, har ikke kommunen noen forpliktelse eller ansvar ovenfor en evt. kraftutbygger, men av kommunen som eier av kaien kan man forvente at det sørges for normalt vedlikehold slik at det er mulig å gå i land i Sagfjordbotn.

Saksbehandler er enig i at det foreslåtte årsverket på 1/3 bør tilstrebes at det knyttes til personer fra området. Når det gjelder fremtidsutvikling ser saksbehandler at utbygging kan være med på å styrke el-nettet i området og at en i anleggsperioden kan få fraktet større utstyr utover for vedlikehold osv. Utover dette kan ikke saksbehandler se at foreningen oppnår noe endring i dagens infrastruktur som følge av tiltaket. Aktivitet vil foregå mest i anleggsperioden som er på ca 1 år.

Vurdering av fordeler med tiltaket

...

Saksbehandler - Generelt:

Tiltaket vil føre til økt kraftproduksjon, og det ble tidligere i høst spådd kraftkrise av sentrale myndigheter, nå mener mange at denne er avverget for i år. Hvordan landet skal unngå dette i fremtiden er det stor uenighet om. Noen mener at vi egentlig er selvforsynt med strøm og at selskapene har et ansvar for å tenke langsiktig når det gjelder salg utenlands som fører til tomme magasiner og høyere kraftpriser. Andre mener at vi best løser krisen ved å produsere mer strøm, noen vil da bygge ut mer vannkraft mens andre vil ha gass osv. Hvordan disse problemene skal løses er ikke opp til kommunen, men det er en oppgave for sentrale styresmakter.

Aktuelle lokale entreprenører i kommunen er Salten byggservice til blant annet grunnarbeider og oppsetting av kraftstasjon, muligens kan Industriservice leies inn som underentreprenør til gravearbeider. Etter en forespørsel på teknisk etat er det en oppfatning av at til slike jobber er det andre firma som er mer egnet og Fauskebygg i Fauske kommune ble nevnt som eksempel. Utbygger er ikke forpliktet til å benytte firma som holder til i Sørfold kommune og de kan få inn tilbud som er lavere fra andre firma i andre kommuner eks. Fauske eller Hamarøy.

Saksbehandler ser at tiltaket kan sikre strømforsyning i området, men kan ikke se at det fører til at annen lokal infrastruktur som kaier og veier må rustes opp. Det er heller ikke sagt noe om hvem som evt. skal gjøre dette. Normalt vedlikehold av kaien vil det være behov for uansett utbygging eller ikke.

At prosjektet vil kunne stimulere til tilflytting er kanskje mulig, men det vil da være snakk om fritidsbebyggelse og sannsynligvis i form av nye hytter. Anlegget til kr 15,8 millioner vil sannsynligvis føre til noe økt salg av varer og tjenester i kommunen, men prosjektets art tilsier at dette vil være ubetydelig i forhold til prosjektkostnadene. Det er også sagt at det vil bli behov for 1/3 årsverk til drift og vedlikehold av kraftstasjonen. Hvem dette blir er det ikke tatt stilling til ennå, men det vil sannsynligvis være fornuftig å bruke noen med tilknytning til stedet.

Tall fra nevnte masteroppgave der den samlede lokale verdiskapningen for Trollelva kraftverk anslås til å være i området 10 mill kr er vanskelig å kontrollere da en ikke kjenner forutsetningene som er lagt til grunn. Det er for eksempel i tilsvarende anlegg bare skissert ca 5 arbeidsplasser i anleggsperioden.

Tiltaket vil gi en økt skatteinntekt til kommunen gjennom eiendomsskatt og skatt på utbytte til eierne om de bor i kommunen.

Vurdering av virkninger på samfunn

Tiltaket vil føre til økt kraftproduksjon. For utbyggerne medfører dette ekstrainntekter og det er i søknaden anslått 1/3 stilling til kraftverket for drift og vedlikehold. I søknaden er det sagt at det under anleggsfasen vil det bli lagt vekt på å benytte mest mulig lokale ressurser for gjennomføringen av tiltaket.

Reindrifta har flyttlei som går gjennom tiltaksområdet som det må tas hensyn til. Sommerbeite finnes vest og nord for Trollvatnet, høst- og vinterbeite, inklusive parringsland, sør og øst for vatnet. Rørgaten her må derfor graves/sprenges ned og grøfta gjenfylles slik at fri flytting kan skje. Kraftlinja som må bygges vil ligge utenfor den angitte trekkleia slik denne er beskrevet. Når det gjelder samiske kulturminner er det ikke registrert noen i området, men mulighetene for at de finnes i området er til stede.

Området er veiløst og det er sagt at området er lite benyttet i friluftslivs- og reiselivssammenheng. Vassdraget er fisketomt. Elva er et viktig landskapselement og for friluftslivsutøvere i området vil opplevelsesverdiene reduseres ved en tørrlagt elv, en synlig rørgate og kraftlinje. Rørgaten kan også oppfattes som et ferdselshinder for dyr og mennesker. Gjennomføring av avbøtende tiltak kan dempe noe av dette. Her er det blant annet foreslått å legge sjøkabel i stedet for kraftlinje, lage tunnel i stedet for rørgate på bakken og anslå en minstevannføring.

Vurdering av virkninger på naturmiljø

Rørtrasé:

Grunnen består på det meste av strekningen av slett fjell uten særlig vegetasjon eller løsmasser. Nederst mot fjorden er det noe mer skogbevakst. Røret forutsettes dels lagt i sprengt grøft og fylt over med masser, dels lagt i dagen på betongfundamenter. Ifølge søknad får rørgaten en lengde på ca 720 m og en diameter på 700 mm.

I notat datert 05.12.06 fra grunneierne og Småkraft AS:

"Det vises til befaring 20.09.06 der den tekniske løsningen omsøkt i prosjekt ble gjennomgått og diskutert. Utbygger mener at med små tilpassninger vil prosjekt bli lite

synlig fra fjorden. Det er foreslått en alternativ rørtrasé der vannveien legges nærmere elva der den vil kunne kamufleres bedre i vegetasjonen. Ved å legge PE rør i denne traseen oppå bakken vil en unngå sprenging og sår i landskapet."

Saksbehandler: Forslag til alternativ plassering av rørtrasé er mye bedre enn opprinnelig forslag med tanke på berørt skogareal. Men da det på strekningen er store deler med svært lite vegetasjon vil det være vanskelig å få skjult rørgaten tilstrekkelig. I søknaden er det også nevnt at det er teknisk mulig å bygge kraftverket som fjellanlegg, men at dette ikke er lønnsomt.

Vann:

En utbygging vil medføre at elva tørrlegges i store deler av året utenom perioder med mye nedbør eller snøsmelting. I Trollelva vil det likevel gå overløp over inntaksdammen store deler av sommeren (mai og juni) de fleste år.

Utdrag fra notat datert 05.12.06 fra grunneierne og Småkraft AS:

"Minstevannføring er ikke foreslått i søknaden pga. kostnader. Videre består mye av nedbørfeltet til Trollelva av bre (Helldalsisen), noe som gir flomoverløp i perioden mai-august og gir en synlig elv i perioder med vannføring over 1 m³/s. En minstevannføring vil uansett sikre at det visuelle fra fjorden vil bli ivaretatt utover sommerperioden, noe som kommunen står fritt til å foreslå."

Saksbehandler: Kurvene i vedlegg 6.2 til søknaden viser store forskjeller på tørt og vått år. I et vått år etter utbygging vil man lett se den fra slutten av mai til begynnelsen av august pluss september til midten av november. Ved tørt år etter utbygging vil man kun se elva litt i juni. I et år med midlere vannføring vil en se den fra midten av mai til begynnelsen av juli og i slutten av november. Dagens situasjon for Trollelva ved utløp i fjorden der er midlere vannføring på 0,660 m³/s og situasjonen etter utbygging er midlere vannføring på 0,124 m³/s.

Kurver over restvannføringen i et midlere år viser at vannføring på sommeren vil bli betydelig de fleste år. Dette er den perioden i året hvor en eventuell minstevannføring ville bety mest. I store deler av vinteren vil ikke vannføringen i elva være synlig pga. snø og is. For landskapsbildet vil en eventuell minstevassføring om vinteren ikke ha noen hensikt.

Under avbøtende tiltak i søknaden er minstevannføring vurdert til at kostnader ved å slippe vann som monner som kompensasjon for landskapsforringelsen er vurdert å ville koste mer enn det prosjektet vil tåle og at kostnadene ved å slippe vann er vurdert å ville bli større enn de miljømessige gevinstene.

Biologisk mangfold:

Vest for utløpet av Trollelva er det et stort og et mindre område med gammel lauvskog som er en hensynskrevende naturtype. Dette er en verdifull og spesiell lokalitet, som forsterkes av at det åpenbart ikke har foregått hogst osv. på svært lang tid. Denne lokaliteten har fått verdi A i kommunens kartlegging av biologisk mangfold. I søknaden foreslås det å unngå kjøring og hogst for å unngå negativ effekt. Fuktig vegetasjon og myrene i området er ikke spesielle, men sårbare for mekanisk påvirkning. Tilrettelegging for gjenvækst og vegetasjonsetablering etter inngrep må inngå i planleggingsfasen av tiltaket, gjennom å ta vare på jord og plantemateriale, slik at tilsåing med fremmed plantemateriale kan unngås.

Elveløpet er et landskapselement og går stort sett på nakent fjell, og det er stedvis lang avstand mellom elvevatnet og vegetasjon. Hele området rundt elva fremstår som urørt og er godt synlig fra Sagfjorden. Tiltak som rørgate osv. vil bli godt synlig i dette landskapet. I den grad der er

mulig å skjule inngrepene i terrenget eller bak eksisterende vegetasjon vil dette ifølge søknaden komme i konflikt med lauvskogen.

Det finnes ikke fisk i Trollvatnet og forsøk på utsetting har ikke vært noen suksess ifølge grunneier. Ifølge kommunens kartlegging av biologisk mangfold er det i området observert havørn som er en hensynskrevende art.

Fylkesmannens uttalelse til søknaden har følgende konklusjon:

Fylkesmannen mener prosjektet har store negative konsekvenser slik det fremstår i dag. Prosjektet gir stort inngrep i et urørt kystlandskap og det har negative konsekvenser for landskap, biologisk mangfold og friluftsliv. Prosjektet vil også gi forholdsvis lite strøm. Vi mener derfor at det ikke bør gis konsesjon til dette kraftverket.

Fauske/Sørfold Jeger og fiskeforening uttaler følgende til søknaden:

Styret har behandlet saken om den planlagte utbyggingen av Trollelva kraftverk ved Sagfjorden. Dette er et forholdsvis lite kraftverk med store konsekvenser for naturen rundt. Dette er et attraktivt friluftsområde, og utbyggingen vil bli skjemmende i en fra før uberørt natur. Foreningen går på grunnlag av ovenstående, imot denne utbyggingen.

Andre relevante opplysninger:

Vassdraget ble behandlet i Samlet plan for vassdrag (SP) ved rulleringen i 1987. Vassdragsrapporten beskriver en fellesutbygging av Trollelva, Groelva, Tennelva og Sagelva med kraftstasjon i fjell i Sagfjordbotn. Det antas at siden Groelva og Sagelva er på listen over verna vassdrag er dette lite aktuelt.

Saksbehandlers konklusjon vedr. konsesjonssøknad:

I forhold til planene slik som de er presentert i søknad med supplering av befaring 20.09.06 og notat fra Småkraft AS med grunneiere mener jeg at ulempene med tiltaket er større enn fordelene. Landskapsbildet endres, selv om man har justert planene til det bedre, og det er vanskelig å akseptere tapet av dette og viktig biologisk mangfold i forhold til den mengde kraft som tiltaket gir. Skulle NVE velge å gi konsesjon bør avbøtende tiltak gjennomføres.”

...

”Ellers ble følgende tilleggsopplysning gitt fra administrasjonen før behandlingen i kommunestyret: Saksbehandler ønsker å informere om at grunneier Bernt Lind har opplyst om det aktuelle området har et plantefelt med gran og at området hadde uttak av vinterved i 1960-1970. Kommunens skogavdeling ved næringssjef Gerd Bente Jakobsen kan supplere med at området også har mye furu og en del bjørk i varierende alder.”

Fylkesmannen i Nordland har sendt uttalelse i brev av 09.08.2006. Fra uttalelsen siteres følgende:

”Konsekvensar av utbygginga for allmenne interesser

Ei utbygging av Trollelva kraftverk vil vere negativt for landskapet i området, for den verdifulle lauvskogslokaliteten ved utløpet av elva og det vil vanskeleggjere ferdsel og redusere opplevingsverdiane for brukarar av området.

Området er i dag heilt urørt. Dette er understreka av at området er definert som Inngrepsfritt naturområde (> 1 km frå tyngre tekniske inngrep, INON). Ei utbygging vil redusere arealet av INON med 2,5 km². Vi vel og sjå bort frå at utbygginga også påverkar Villmarksprega områder (>5 km frå tyngre tekniske inngrep) fordi det er gamal buseting med traktorvegar mm innafor

dette området. Det er uansett eit faktum at utbygginga vil gripe inn i eit område heilt utan tekniske inngrep.

Trollelva renn ope og fritt på glattskurt fjell. Ho er i dag eit viktig landskapselement. Ei utbygging vil fjerne det aller meste av vatnet i elva og såleis redusere verdien som landskapselement meir eller mindre fullstendig. I tillegg vil rørgata og kraftlinja bli svært synlege i det nakne landskapet og forsterke dei negative konsekvensane for landskapet. Vi er samde i vurderingane til NINA (miljørappport vedlagt konsesjonssøknaden) om at ei utbygging vil gje store negative konsekvensar for landskapet i dette området.

Ved utløpet av elva er det eit parti med gamal lauvskog med innslag av furu. Dette er ei omsynskrevjande naturtype som er vurdert til lokal verdi i kartlegginga som NINA gjorde for Sørfold kommune. Rørgata er planlagt gjennom denne og vil vere svært negativ for naturtypen, både på grunn av hogst og fordi vasshushaldet vil bli endra. Det er eit nasjonalt mål å oppretthalde viktige økologiske funksjonar i omsynskrevjande naturtyper. Dette har regjeringa slått fast i mellom anna i Stortingsmelding nr 21 (2004-2005) Rikets miljøtilstand. I og med at ho fyrst og framst har lokal verdi, vurderer vi konsekvensane for biologisk mangfald samla til å vere middels negative. Vi vil likevel understreke at skoglokaliteten i minst muleg grad bør påverkas.

Friluftslivet i området vil bli skadelidande av utbygginga. Tørrlegging av elva, rørgata og kraftledninga vil redusere opplevingsverdiene i området. Rørgata vil og vere eit ferdselshinder for både folk og dyr.

Muleg avbøtande tiltak

Hovudproblemet er at elva forsvinn som landskapselement, men også rørgata og kraftlinja vil bli svært synlege i eit ope svaberglandskap. Tunnel i staden for rørgate og sjøkabel i staden for kraftlinje vil redusere dei negative konsekvensane. Vi forstår ut frå søknaden at dette er vurdert, men at det er funne for kostbart. Ei minstevasføring som monnar er og vurdert til å koste meir enn prosjektet vil tåle.

Konklusjon

Fylkesmannen meiner prosjektet har store negative konsekvensar slik det framstår i dag. Prosjektet gjev store inngrep i eit urørt kystlandskap og det har negative konsekvensar for landskap, biologisk mangfald og friluftsliv. Prosjektet vil og gje forholdsvis lite straum. Vi meiner derfor det ikkje bør gjevast konsesjon til dette kraftverket."

Nordland fylkeskommune fattet følgende vedtak i fylkesrådet 28.11.2006:

1. "Fylkesrådet anbefaler at det ikke gis konsesjon for bygging av Trollelva kraftverk da gevinsten av kraftproduksjonen anses som liten sammenholdt med inngrepets omfang og konsekvenser for miljøet. Tiltaket vil foregå i et urørt område, og vil medføre negative konsekvenser for landskap, natur og friluftsliv.
2. Fylkesrådet anser den foreliggende søknaden som mangelfull da den ikke i tilstrekkelig grad har utredet konsekvensene ved utbedring av eksisterende kraftlinje."

Fra saksutredningen gjengis følgende utdrag:

"... Fylkesrådets vurdering

Utbyggingen vil foregå i et åpent og urørt område hvor Trollelva utgjør et viktig landskapselement. Redusert vannføring i elva sammenholdt med eksponeringen av rørgaten og linjetraseen i et ellers åpent terreng, vil medføre negative konsekvenser både for landskapsbildet og grad av utrørhet, samt områdets opplevelsesverdi i friluftslivssammenheng. Gevinsten av produsert kraft vurderes som liten vurdert opp mot tiltakets miljøkonsekvenser.

Søknaden beskriver i liten grad hvilke miljømessige konsekvenser oppgradering av eksisterende kraftlinje og bygging av ny transformatorstasjon vil medføre. Da en slik utbedring er en avgjørende forutsetning for tiltaket, burde dette vært nærmere utredet i saken. Søknaden gir derfor ikke et tilstrekkelig godt nok bilde av konsekvensene av det totale tiltaket.

Fylkesråden anbefaler på denne bakgrunn at det ikke blir gitt konsesjon for bygging av Trollelva kraftverk.

Fylkesråden anser det for øvrig som positivt at Sørfold kommune ønsker å foreta en helhetlig vurdering av kommunens framtidige kraftutbygging gjennom rulleringen av kommuneplanens arealdel. Råden finner det beklagelig at dette hensynet ikke imøtekommes av NVE."

Reindriftsforvaltningen Nordland har sendt følgende uttalelse i brev av 14.09.2006:

"Omsøkte Trollelva kraftverk i Sørfold kommune ligger innenfor Ståjggo-Hábmer reinbeitedistrikt. Distriktet har gitt følgende uttalelse til søknaden (ref):

"Ståjggo-Hábmer rbd er skeptiske til planene om utbygging av Trollelva. Dette da en av to flyttleier for rein til og fra kalvingslandet på Vinkenæs går akkurat i og nedenfor utløpet av Trollvatnet, det er i tillegg trekkleier - som rein benytter hele året.

Hvis reinbeitedistriktet skal gå med på søknaden, må øvre deler av rørgata graves/spenges ned i grunnen, slik at reinen kan passere hele året. Vi hadde sett det som ønskelig å få foretatt en befaring for å få anvist flytteveier og trekkleier i området."

Reindriftens flyttleier er jfr. reindriftslovens § 10-4 ikke tillatt å stenge. Det er derfor helt nødvendig at det rådføres med reinbeitedistriktet før man i detalj fastlegger hvordan rørgata og inntaket skal plasseres i terrenget. Bygging av ny kraftlinje fra kraftstasjonen til Sagfjorden vil berøre vårbeite, høstbeite og høstvinterbeite. Det bør derfor også rådføres med distriktet under detaljplanlegging av linjetrasé før prosjektet kan godkjennes.

Når det gjelder plassering av selve kraftstasjonen vil den trolig ikke ha noen stor innvirkning på reindriften. Det skal ifølge søknaden heller ikke bygges vei i forbindelse med kraftverket.

Reindriftsforvaltningen har foreløpig ingen ytterligere merknader til saken, men forutsetter at det blir avholdt en befaring med representant fra reinbeitedistriktet før tiltaket godkjennes. Eventuell erstatning som følge av utbygginga blir et forhold mellom utbygger og det berørte reinbeitedistrikt."

Sametinget har sendt følgende uttalelse i brev av 30.06.2006:

"Det omsøkte området er interessant sett i forhold til samiske kulturminner og -miljø. Navn som Reinвика og Lappvika peker mot samisk tilstedeværelse. Lokalitetsnavnet Trollvatn er likeså spennende. I Sørfold bygdebok bd III (A. Lind 1998) sies det at Sagfjorden allerede var bebodd i 1668, men at bebyggelsen i fjorden trolig er langt eldre. Det er høyst sannsynlig at samene hadde tilhold her også før den faste bosetningen ble registrert. I tillegg er området fortsatt i

aktiv bruk av samer som driver reindrift. Tiltaksområdet er ikke tilstrekkelig undersøkt med hensyn til samiske kulturminner og -miljø, og en registrering i området vil kunne avklare kulturminneinteressene i forhold til utbyggingsplanene. Med bakgrunn i ovennevnte finner Sametinget det nødvendig med en befarings i området før endelig uttalelse kan gis.

Samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet, jf Lov om kulturminner av 1978 nr. 50 § 4 annet ledd. I henhold til kulturminnelovens § 10, jf. 9 er tiltakshaver ansvarlig for å dekke utgiftene ved kulturminneforvaltningens befarings. Tiltakshaver i denne sak er Småkraft AS.

Vedlagt følger kopi av brev vedrørende dette til tiltakshaver. Sametinget gjør samtidig NVE oppmerksom på at en befarings med påfølgende uttalelse ikke kan foretas før vi har mottatt en skriftlig aksept av vårt budsjettoverslag fra tiltakshaver.

Sametinget understreker at det ikke under noen omstendigheter kan iverksettes tiltak som innebærer markinngrep i det omsøkte området før det er befart og vi har avgitt vår endelige uttalelse, jf. kulturminneloven § 8 og 9. Vi er videre av den oppfatning at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven 9 bør oppfylles før konsesjonsvedtak fattes i konsesjonssaker.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at denne uttalelsen bare gjelder Sametinget, og viser til egen uttalelse fra Nordland fylkeskommune, Kultur- og miljøavdelingen."

Sametinget har sendt uttalelse etter egen befarings i brev av 05.10.2006:

"Det vises til vår melding om befarings av 30.06.2006.

Sametinget befarte det omsøkte tiltaket 05.10.2006 uten at det ble registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Vi har derfor ingen merknader til søknaden."

Statens vegvesen, Region nord, Salten distrikt, har sendt følgende uttalelse i brev av 28.06.2006:

"Vi har ingen merknader til denne konsesjonssøknaden."

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, har sendt følgende uttalelse i brev av 14.09.2006:

"Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 12 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen ca 20 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv.

Bak denne uttalelsen står: Turistforeningene i Nordland, Norges Jeger og Fiskeforbund, Nordland og Naturvernforbundet i Nordland.

FNF Nordland viser til konsesjonssøknad fra Småkraft AS mottatt 10.08.2006 fra NVE.

Inngrepsfrie naturområder (INON) og landskapsbilde

Området der det er søkt om kraftutbygging er tilnærmet urørt og upåvirket av menneskelig aktivitet. Det er ingen veier, bygninger, kraftlinjer eller andre tekniske inngrep i området.

En eventuell bygging av kraftverk i Trollelva vil redusere inngrepsfrie naturområder med totalt 8,4 km². Av dette er 1,7 km² villmark (> 5 km fra tekniske inngrep). Inngrep i kat. I (3-5 km fra tekniske inngrep) blir redusert med 5 km² og kat. II (1-3 km fra tekniske inngrep) med 1,7 km². Trollelva er et spesielt landskapselement i et urørt landskap. Eventuelle endringer, spesielt bygging av rørgata, vil bli svært godt synlig i landskapsbildet. NINA har utarbeidet en

minirapport med konsekvenser for naturtyper, landskap og kulturminner. I denne rapporten blir den negative konsekvensen for landskapet og urørtheten vurdert til å være stor. Bygging av småkraftverk i inngrepsfrie naturområder bør ikke forekomme. Denne utbyggingen vil gi relativt store inngrep isolert sett samtidig som man vet at det er planer om utallige småkraftverk i fylket. Disse småkraftverkene vil, om de får konsesjon, uthule det lille vi har igjen av inngrepsfrie naturområdene i Nordland. Nordland mistet 701 km² villmarkspregede områder og 978 km² inngrepsfrie naturområder i perioden 1988-2003. Av denne reduksjonen sto vasskraftutbygginger for henholdsvis 81 og 45 %.

Både Bondevik II-regjeringa og nåværende regjering har i sine regjeringserklæringer sagt at "hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt."

Dette har vi et ansvar for å følge opp, og ved denne eventuelle utbyggingen i Sørfold kan nok et vassdrag miste sin status som urørt og verneverdig.

Biologisk mangfold – naturtyper og vegetasjon

De tre naboelvene Groelva, Sagelva og Lappvasselva er vernet i verneplan for vassdrag. Det er to gamle kystløvskoger innenfor det planlagt utbygde området, der spesielt den ene er av meget stor verdi. Gammel løvskog er beskrevet som en verdifull naturtype i DN-håndbok 13. Området er beskrevet som viktig i kartlegging av biologisk mangfold i Sørfold kommune. Store, gamle osper er registrert i området. De utgjør et spesielt habitat, viktig for hakkespetter og andre hulrugere. Rørgata er planlagt å gå tvers gjennom den ene av disse gamle kystløvskogene. NINA-rapporten vurderer konsekvensene ved en eventuell utbygging til å være klart negative for naturverdiene.

Hensynet til friluftslivet

Området er veiløst og lite brukt som friluftsområde. Den estetiske opplevelsen av å ferdes i urørt natur er av stor verdi. Det planlagte inngrepet vil redusere disse verdiene. Trollelva er et spesielt landskapselement i et urørt landskap. Endringer som følge av utbygging vil bli svært godt synlig i landskapsbildet. Konsekvensene av en eventuell kraftlinje er ikke tydelig beskrevet og vil få konsekvenser ut over det definerte influensområdet.

Kulturminner

Det er ingen registrerte kulturminner i det planlagt utbygde området. Mulighetene for at det er samiske kulturminner i området er likevel til stede. NINA-rapporten presiserer at det er et visst potensial for funn av ikke registrerte samiske kulturminner. Det må derfor gjøres en grundigere befaringsundersøkelse for registrering av slike eventuelle kulturminner.

Konklusjon

På bakgrunn av de nevnte argumenter oppsummeres de viktigste negative konsekvensene ved en eventuell utbygging:

- Reduksjon av inngrepsfrie naturområder (INON)
- Reduksjon av landskapsbilde/helhetsbilde og landskapskvaliteter
- Inngrep i og forringelse av et verdifullt kyst- og fjordlandskap
- Forringelse av friluftslivet ved reduserte friluftslivs- og opplevelsesverdier

- Reduksjon av biologisk mangfold gammel kystløvskog

Vi vil med dette fraråde at Småkraft AS sin konsesjonssøknad blir godkjent. Området med Trollelva-vassdraget bør bevares slik det er."

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening har sendt følgende uttalelse i brev av 05.09.2006:

"Styret i Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening har den 29.08.06 behandlet saken om den planlagte utbyggingen av Trollelva Kraftverk ved Sagfjorden.

Ut fra de opplysninger som vi har blir dette et forholdsvis lite kraftverk, men som likevel vil gi negative konsekvenser for miljøet rundt. Dette er et attraktivt friluftsområde, og utbyggingen vil bli skjemmende i en fra før uberørt natur.

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening går på grunnlag av ovenstående imot denne utbygginga."

Sagfjorden Vel (Sagfjorden & Marka Velforening) har sendt følgende uttalelse i brev av 27.09.2006:

"... Vårt primære ansvar er å ivareta medlemmenes interesse i nærområdet, som i dette tilfelle strekker seg rundt Sagfjordbotn, Tennvatn, Botnområdet. Vi kaller dette for Marka Bygda i en felles benevnelse. Foreningen har i dag ca. 70 aktive medlemmer som bruker området mye til rekreasjon og fritidsaktivitet. For at dette skal være mulig, må dagens infrastruktur dvs. bygninger, el-nett, telefon, vei og kaianlegg samt båtanløp holdes intakt. Sett ut fra dette perspektivet synes det som om at dette prosjektet kan være med på å sikre noe aktivitet og fremtidige utviklingsmuligheter for området. Ut fra de opplysninger som er forelagt pr. dato har velforeningen følgende kommentarer til det planlagte prosjektet.

1. *Avtaler med berørte grunneierne må være på plass.*
2. *Det må tas hensyn til at prosjektet i minst mulig grad berører uberørt natur, ved valg av rørtrasé, nettspenn og lignende.*
3. *Det forutsettes at produsert kraft ved anlegget er med på å sikre stabil leveranse og vedlikehold av el-nettet i vårt nevnte område for fremtiden.*

Dette er en absolutt forutsetning!

4. *At det direkte fra søkers side påvirkes ovenfor Sørfold kommune slik at allmenningskaia i Sagfjordbotn blir vedlikeholdt og rustet opp.*
5. *At det i anleggsperioden kan avtales med søker om utnyttelse av transportmuligheter på div. utstyr inn til Sagfjordbotn. Dette kan være materialer til Velforeningens pågående vedlikeholdsprosjekter.*
6. *Muligheter for utleie av deler av skolehuset i anleggsperioden til utbygger.*
7. *Berammet 1/3 årsverk i vedlikehold og daglig drift må søkes å knyttes til personer fra det omtalte nærområdet, hvis dette ellers er mulig."*

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Småkraft AS har kommentert høringsuttalelsene i brev datert 22.02.2008 der kart over vannvei, bilder fra utbyggingsområdet og tilsvarende utbyggingsprosjekt var vedlagt. Fra kommentarene gjengis følgende:

"... Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- *Sørfold kommune*
- *Fylkesmannen i Nordland*
- *Nordland fylkeskommune*
- *Reindriftsforvaltningen i Nordland*
- *Sametinget*
- *Statens vegvesen, region nord*
- *Forum for natur og friluftsliv, Nordland*
- *NJFF, Fauske og Sørfold Jeger og Fiskeforening*
- *Sagfjorden Vel*

Sørfold kommunes kommentarer:

1. *Sørfold kommune stiller seg negativ til at Småkraft AS får bygge ut Trollelva kraftverk slik prosjektet er fremlagt ...*
2. *Ved en eventuell konsesjon; ... ta hensyn til terreng og landskap og gjennomføre tiltak for å reetablere vegetasjon som fjernes eller skades.*
3. *Ved en eventuell konsesjon; Det bør ligge tallfestede føringer på minstevannføring som monner for å sikre elva som et landskapselement.*
4. *Ved en eventuell konsesjon; Unngå kjøring og hogst i den verdifulle gamle lauvskogen.*
5. *Ved en eventuell konsesjon; Legge sjøkabel i Sagfjorden fra kraftstasjonen til eksisterende kraftlinje i Sagfjordbotn fordi dette visuelt sett vil påvirke miljøet mindre enn en kraftlinje.*
6. *Ved en eventuell konsesjon; Rørgaten skjules ved senking i terrenget der dette er mulig og/eller ved tildekking med eksisterende eller tilførte masser slik at gjengroing kan starte så raskt som mulig. Rørgaten må ikke være til hinder for dyr eller mennesker.*
7. *Tunnel foretrekkes fremfor rørgate.*
8. *Kraftstasjonen oppføres i naturavstemte farger.*
9. *Ved en eventuell konsesjon; Overskuddsmasser plasseres i terrenget slik at landskapsbildet blir mest mulig uendret og slik at de ikke utgjør noe nytt vandringshinder.*

Småkrafts kommentarer:

1. *Småkraft mener det er synd at kommunen ikke støtter utbygging av Trollelva kraftverk. For at Sørfold kommune skulle kunne ha et best mulig grunnlag til å uttale seg vedrørende positive – og negative virkninger av prosjektet i forkant av kommunen sin behandling, tok Småkraft AS initiativ til en teknisk og miljømessig gjennomgang av planene i prosjektområdet. Til tross for at det ble lagt opp til et tidspunkt som passet flere i den politiske ledelsen i Sørfold kommune, deriblant ordfører, viste seg derimot at ingen fra den politiske ledelsen i kommunen møtte (to fra administrasjonen i Sørfold kommune møtte). Både grunneiere på Trollelva, Sagfjorden Vel og Småkraft AS syntes det var skuffende og lite profesjonelt av kommunen å ikke stille som avtalt, samt å gi negativ tilslutning til et prosjekt de ikke har befart. Vi understreker at Sagfjorden*

Velforening samt grunneierne for Trollelva utgjør hovedmassen av de som bruker området. Disse er ikke i mot en utbygging.

2. Småkraft vil ta hensyn til terreng og landskap og revegetere etter en utbygging av Trollelva kraftverk. Det kom også innspill under befaringen med Sagfjorden Velforening og administrasjonens representant om å legge vannvei nærmere elva der den ville kunne kamufleres bedre i vegetasjon (se alternativ trasé vedlegg 1). Ved å legge PE rør i denne traseen oppå bakken (vedlegg 3) vil en unngå sprenging og sår i landskapet.
3. Minstevannføring er ikke foreslått i søknaden. Begrunnelsen for dette er at prosjektet i utgangspunktet er dyrt å bygge. Videre består mye av nedbørfeltet til Trollelva av bre (Helldalsisen), noe som gir flomoverløp i perioden mai-august og gir en synlig elv i perioder med vannføring over 1 m^3 (se vedlegg 6.2 i søknaden). Store deler av vinteren vil ikke vannføringen i elva være synlig pga. snø og is. For landskapsbildet vil en ev. minstevannføring om vinteren ikke ha noen hensikt. Restfeltet vil bidra med ca. 20 l/s ved fjorden i middel. For å sikre en minstevannføring foreslår Småkraft nå en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring (15 l/s) hele året. Dette vil gi et produksjonstap på 0,15 GWh/år.
4. Småkraft vil etter beste evne unngå unødige kjøring og hogst i lauvskogen.
5. Planlagt kraftlinje er lagt inn i et forholdsvis urørt område og med utfordringer mtp etablering av tekniske installasjoner. Etter nærmere vurderinger kan det også være aktuelt å legge sjøkabel fra planlagt kraftstasjonsområdet inn Sagfjordbotn og tilknyttet dagens linjetrasé. Dette vil vi kunne komme tilbake til under eventuelle detaljplaner.
6. Viser til vår kommentar nr. 2.
7. Tunnel er ikke foreslått som et alternativ til rørgate. Det er teknisk mulig å bygge kraftverket som fjellanlegg, men dette er ikke lønnsomt.
8. Kraftstasjonen vil bli satt opp i naturavstemte farger og tilpasset terrenget.
9. Overskuddsmasser vil bli plassert lokalt og tilpasset terrenget for øvrig. Lokalisering av steder som egner seg for plassering av små mengder med overskuddsmasser gjøres i detaljplanleggingen av prosjektet.

Fylkesmannen i Nordlands kommentarer:

1. Fylkesmannen mener prosjektet har store negative konsekvenser slik det fremstår i dag. Prosjektet gir store inngrep i et urørt kystlandskap og det har negative konsekvenser for landskap, biologisk mangfold og friluftsliv. Prosjektet vil også gi forholdsvis lite strøm. Vi mener derfor det ikke bør gis konsesjon til dette kraftverket.
2. En utbygging vil redusere INON med et areal på $2,5 \text{ km}^2$.
3. ... være negativt for den verdifulle lauvskogslokaliteten ved utløpet av elva og det vil vanskeliggjøre ferdsel og redusere opplevelsesverdiene for brukerne i området.
4. En utbygging vil fjerne det aller meste av vannet i elven og således redusere verdien som landskapselement mer eller mindre fullstendig.
5. Mulig avbøtende tiltak vil kunne være tunnel i stedet for rørgate, sjøkabel i stedet for kraftlinje og en minstevannføring.

Småkrafts kommentarer:

1. *Småkraft mener det er synd at fylkesmannen ikke støtter utbygging av Trollelva kraftverk som vil tilføre fylket 5,8 GWh/år fornybar energi. Dette tilsvarer bruken til 290 husstander.*
2. *Det vil bli en reduksjon i INON på 2,5 km², men Småkraft vil etter beste evne rydde opp og tilpasse prosjektområde til kystlandskapet. Revegetering vil også kamuflere det tekniske inngrepet i løpet av få år.*
3. *Inngrepet vil ikke vanskeliggjøre ferdsel i området, snarere tvert i mot. Prosjektet vil gjøre området lettere tilgjengelig evt. opprusting av eksisterende infrastruktur. Dette er noe kommunen har forsømt de siste årene, og som Småkraft ønsker å utbedre. Vi tror ikke brukerne i området vil få redusert sin opplevelsesverdi noe også høringsuttalelsen til Sagfjorden Velforening understreker.*
4. *Viser til kommentar nr. 3 til Sørfold kommune.*
5. *Det er som tidligere nevnt teknisk mulig å bygge kraftverket som fjellanlegg, men dette er ikke lønnsomt. Sjøkabel er derimot mulig å få til innenfor en forsvarlig kostnadsramme.*

Nordland fylkeskommunes kommentarer:

1. *Fylkesrådet anbefaler at det ikke gis konsesjon for bygging av Trollelva kraftverk da gevinsten av kraftproduksjonen anses som liten sammenholdt med inngrepets omfang og konsekvenser for miljøet. Tiltaket vil foregå i et urørt område, og vil medføre negative konsekvenser for landskap, natur og friluftsliv.*
2. *Fylkesrådet anser den foreliggende søknaden som mangelfull da den ikke i tilstrekkelig grad har utredet de miljømessige konsekvensene ved utbedring av eksisterende kraftlinje.*

Småkrafts kommentarer:

1. *Småkraft mener det er synd at fylkeskommunen ikke støtter utbygging av Trollelva kraftverk som vil tilføre fylket 5,8 GWh/år fornybar energi. Dette tilsvarer bruken til 290 husstander. Det vil ikke bli bygget permanent vei. All transport vil skje via sjøveien eller med helikopter.*
2. *Småkraft registrerer dette. Vi åpner også for alternativ med sjøkabel for tilknytning til kraftstasjon.*

Reindriftsforvaltningen Nordland:

1. *Et flyttleie for rein til og ifra kalvingslandet på Vinkenes går akkurat i og nedenfor utløpet av Trollvatnet, det er i tillegg trekkleier som rein benytter hele året. Hvis reinbeitedistriktet skal gå med på søknaden må øvre deler av rørgaten graves/sprenges ned i grunnen, slik at reinen kan passere hele året. Vi hadde sett det som ønskelig å delta på en befaringsfor og fått anvist flytteveier og trekkleier i området.*
2. *Bygging av kraftlinje fra kraftstasjonen til Sagfjorden vil berøre vårbeite, høstbeite og vinterbeite. Det bør derfor også rådføres med distriktet under detaljplanlegging av linjetrasé før prosjektet godkjennes.*
3. *Reinbeitedistriktet ønsker å delta på en befaringsfor tiltaket godkjennes.*

Småkrafts kommentarer:

1. Det er i søknaden tatt høyde for at vi ønsker å ha en dialog rundt temaet rein; "Endelig valg av forlegning gjøres i detaljeringsfasen, og når man har fått endelig avklart om og eventuelt hvor det er reintrekk som krysser traseen." Det er derfor ønskelig å ha med reindriftsforvaltningen i Nordland på NVEs sluttbefaring. Vi vil imøtekomme krav til tilpassing for trekkleier.
2. Vi/grunneiere har ikke registrert beiting i område der de tekniske installasjonene er planlagt. Dette kan lettere synliggjøres ved en befaring.
3. Småkraft har ikke noe imot at Reinbeitedistriktet er med på NVEs sluttbefaring.

Samedigge / Sametingets kommentar:

1. Tiltaksområdet er ikke tilstrekkelig undersøkt med hensyn til samiske kulturminner og miljø, og en registrering i området vil kunne avklare kulturminneinteressene i forhold til utbyggingsplanene. Med bakgrunn i ovennevnte finner Sametinget det nødvendig med en befaring i området før uttalelse kan gis. ... en befaring med påfølgende uttalelse ikke kan foretas før vi har mottatt en skriftlig aksept av vårt budsjettoverslag fra tiltakshaver.

Småkrafts kommentar:

1. Småkraft har gitt skriftlig aksept på at vi vil dekke en befaring. Sametinget har konkludert med at det ikke er registrert automatisk fredete samiske kulturminner. Utover dette, har de ingen kommentarer.

Statens vegvesens, Region nord kommentar:

1. Vi har ingen merknader til denne konsesjonssøknaden.

Småkrafts kommentar:

1. OK

Forum for natur og friluftsliv i Nordlands (FNF Nordland) kommentarer:

1. Vi vil med dette fraråde at Småkraft AS sin konsesjonssøknad blir godkjent. Området med Trollelva-vassdraget bør bevares slik det er.
2. En bygging av kraftverk i Trollelva vil redusere inngrepsfrie naturområder med totalt 8,4 km². Bygging av småkraftverk i inngrepsfrie naturområder bør ikke forekomme.
3. Både Bondevik II-regjeringa og nåværende regjering har i sine regjeringserklæringer sagt at hensynet til kommende generasjoners naturopplevelser tilsier en restriktiv holdning til videre vassdragsutbygging, og at vi lar de aller fleste vassdrag som står igjen forbli urørt. Dette har vi et ansvar for å følge opp, og ved denne eventuelle utbyggingen i Sørfold kan nok et vassdrag miste sin status som urørt og verneverdig.
4. ... Rørgaten er planlagt å gå tvers gjennom den ene av disse gamle kystløvskogene. ... konsekvensene ved en eventuell utbygging til å være klart negative for naturverdiene.
5. Området er veiløst og lite brukt som friluftsområde. Den estetiske opplevelsen av å ferdes i urørt natur er av stor verdi. Det planlagte inngrepet vil redusere disse verdiene.

6. *Konsekvensene av en eventuell kraftlinje er ikke tydelig beskrevet og vil få konsekvenser ut over det definerte influensområdet.*
7. *Det bør gjøres grundig befaring for registrering av samiske kulturminner.*

Småkrafts kommentarer:

1. *Småkraft mener det er synd at FNF Nordland ikke støtter utbygging av Trollelva kraftverk som vil tilføre fylket 5,8 GWh/år fornybar energi. Dette tilsvarer bruken til 290 husstander. Det vil ikke bli bygget permanent vei. All transport vil skje via sjøveien eller helikopter.*
2. *Bygging av Trollelva kraftverk vil redusere INON områder. Etter revegetering, vil likevel store deler av landskapet gå tilbake til sin opprinnelse. Småkraft er også nøye på å rydde pent opp etter en ferdig utbygging.*
3. *I regjeringens Soria Moria erklæring, står det under avsnittet "ny fornybar energi" at Norge har et stort potensial for å finne ny fornybar energikilder som vind, bioenergi, sol, bølge og tidevannskraft. Gjennom satsing på energieffektivisering og nye fornybare energikilder, kan Norge få et variert og miljøvennlig energisystem. Regjeringen vil i større grad utnytte potensialet i bl.a. bygging av små-, mini- og mikrokraftverk. Vi vil også tilføye at Trollelva ikke er vernet.*
4. *I traseen for tilløpsrøret vil det normalt være et ca. 10 m bredt ryddebelte i skogsterreng. Det som finnes av skog må da fjernes. Det meste av rørtraseen går imidlertid i bart fjell med smale rørgrøfter, eventuelt delvis med rørgate i dagen hvor berørte arealer blir mindre. Rørtraseen er totalt på ca. 720 m. Kraftstasjonsområdet vil legge beslag på et areal på ca. 0,5 da. Det vil ikke bli bygget permanent vei. All transport vil skje via sjøveien eller helikopter.*
5. *Det vil ikke bli bygget permanent vei under byggingen av Trollelva kraftverk. All transport vil skje via sjøveien eller helikopter. Som FNF Nordland selv sier, så er området lite brukt som friluftsområde. For de som likevel ferdes der, mener Småkraft at det etter byggingen ikke vil være stor innvirkning på den estetiske naturopplevelsen.*
6. *Detaljene rundt kraftlinjen vil bli lagt i detaljfasen. Vi vil også være i dialog med reindriftsforvaltningen Nordland før prosjektet settes i gang.*
7. *Det er utført befaring for samiske kulturminner og det ble ikke funnet noen.*

Sagfjorden Vels kommentarer:

1. *Foreningen har i dag ca. 70 aktive medlemmer som bruker området mye til rekreasjon og fritidsaktivitet. For at dette skal være mulig, må dagens infrastruktur dvs. bygninger, el-nett, telefon, vei og kaianlegg samt båtanløp holdes intakt. Sett ut fra dette perspektivet, syntes det som om dette prosjektet kan være med på å sikre noe aktivitet og fremtidige utviklingsmuligheter for området.*
2. *Avtaler med berørte grunneiere må være på plass.*
3. *Det må tas hensyn til at prosjektet i minst mulig grad berører uberørt natur, ved valg av rørtrasé, nettpenn og lignende.*
4. *Det forutsettes at produsert kraft ved anlegget er med på å sikre stabil leveranse og vedlikehold av el-nettet i vårt nevnte område for fremtiden. Dette er en absolutt forutsetning.*

5. *At det direkte fra søkers side påvirkes overfor Sørfold kommune slik at allmenningskaiaen i Sagfjordbotn blir vedlikeholdt og rustet opp.*
6. *At det i anleggsperioden kan avtales med søker om utnyttelse av transportmuligheter på div. utstyr inn til Sagfjordbotn. Dette kan være materialer til Velforeningens pågående vedlikeholdsprosjekter.*
7. *Muligheter for utleie av deler av skolehuset i anleggsperioden til utbygger.*
8. *Berømmet 1/3 årsverk i vedlikehold og daglig drift må knyttes til personer fra det omtalte nærområdet, hvis dette ellers er mulig.*

Småkrafts kommentarer:

1. *Småkraft er glad for at Sagfjorden Vel er positive til en utbygging av Trollelva kraftverk. Vi ser også at et kraftverk kan være med på å sette fokus på vedlikehold av dagens infrastruktur.*
2. *Alle avtaler med berørte grunneiere er signert og kontraktsfestet.*
3. *I traseen for tilløpsrøret vil det normalt være et ca. 10 m bredt ryddebelte i skogsterreng. Det som finnes av skog må da fjernes. Det meste av rørtraseen går imidlertid i bart fjell med smale rørgrøfter, eventuelt delvis med rørgate i dagen hvor berørte arealer blir mindre. Rørtraseen er totalt på ca. 720 m. Kraftstasjonsområdet vil legge beslag på et areal på ca. 0,5 da. Det vil ikke bli bygget permanent vei. All transport vil skje via sjøveien eller helikopter.*
4. *Kraftverket vil kreve at el-anlegget er intakt og fungerer slik at produsert strøm kan bli fraktet ut til forbrukerne. Det vil dermed bli satt fokus på vedlikehold av den elektriske infrastrukturen.*
5. *Småkraft har også interesse i at allmenningskaiaen i Sagfjordbotn blir vedlikeholdt og rustet opp. Vi håper at ved større aktivitet i dette området, vil kommunen se nytten av å sette av penger til denne type arbeid.*
6. *Vi er i utgangspunktet positive til å være behjelpelig med transport, men vi ønsker likevel at Sagfjorden Vel kontakter oss for de tilfellene det gjelder. Dette er for å avklare at det går opp med logistikken på båten.*
7. *Dersom Småkraft har behov for en "anleggsbrakke" eller overnattingsmuligheter under anleggsperioden, er vi positive til å få leie skolehuset.*
8. *Småkraft vil benytte en lokal person til vedlikehold og daglig drift av anlegget.*

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforenings kommentar:

1. *... gi negative konsekvenser for miljøet rundt. Dette er et attraktivt friluftsområde og utbyggingen vil bli skjemmende i en fra før uberørt natur. Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening går på grunnlag av ovenstående, imot denne utbyggingen.*

Småkrafts kommentar:

1. *Småkraft mener det er synd at Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening ikke støtter utbygging av Trollelva kraftverk som vil tilføre fylket 5,8 GWh/år fornybar energi. Dette tilsvarer bruken til 290 husstander. Det vil ikke bli bygget permanent vei. All transport vil skje via sjøveien eller helikopter.*

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at de positive sidene ved en utbygging av Trollelva er større enn ulempene.

Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging. Sørfold kommune er en energikrevende kommune og dette vil være et positivt bidrag for kommunens energibalanse. Dette er også skrevet i en energiutredning for Sørfold kommune fra 2006 (se link under kilder).

Småkraft har etter 7 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og det er foreslått å gi oss byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune.

Vi vil igjen understreke at brukerne i området, grunneierne til Trollelva og Sagfjorden vel, er positive til tiltaket. Vi ber derfor NVE vektlegge de positive ringvirkningene prosjektet vil medføre for de lokale brukerne i den videre behandlingsprosessen.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Trollelva kraftverk vil bygges og drives av Småkraft AS. Småkraft har inngått avtaler med grunneierne om samarbeid om utbygging og drift av Trollelva kraftverk. Avtalen gir Småkraft de rettigheter til fall og grunn som er nødvendige for å gjennomføre prosjektet.

Om søknaden

Det er søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 for regulering av Trollvatnet med 0,5 m og bygging av Trollelva kraftverk i Sørfold kommune til kraftproduksjon.

Søker ønsker å utnytte et fall på ca. 155 m i Trollelva, mellom utløpet av Trollvatn på kote 157 og utløp i fjorden på kote 2. Kraftverket er planlagt med installert effekt på maks. 1,25 MW. Søker har foreslått slipp av 15 l/s i minstevannføring hele året. Årlig middelproduksjon med slipp av foreslått minstevannføring er ca. 5,65 GWh. Utbyggingen vil berøre 720 m av elvestrekningen. Formålet med utbyggingen er å øke inntektene for søker og grunneiere, samt å bidra til økt kraftproduksjon.

Beskrivelse av området

Trollelva ligger i Sørfold kommune i Nordland. Det planlagte utbyggingsområdet består av urørt natur, da det ikke har veiadkomst, bygninger, kraftlinjer eller andre tekniske inngrep. Trollelva har et nedbørfelt på ca. 12,3 km². Landskapet er preget av breerosjon, med svaberg, avrundede fjellområder og lite løsmasser og vegetasjon. Trollelva renner ut fra Trollvatnet på kote 157 og har utløp i Sagfjorden. Elva renner store deler av strekningen på blankskurt fjell og har et bredt løp. Nedre del av elva er et godt synlig landskapselement fra fjorden. Det finnes mindre områder med tynt løsmassedeckle med noe vegetasjon langs strekningen. Ved utløp til fjorden finnes et område bevokst med gammel løvskog.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det er ingen kjente inngrep i vassdraget, verken nåværende eller tidligere.

Teknisk plan

Regulering og inntak

Det planlegges en dam i betong ved utløpet fra Trollvatnet. Dammen vil bli ca. 30 m lang. Det vil bli et magasin på 1,9 mill. m³. Vannet vil reguleres mellom LRV på kote 156,75 og HRV på kote 157,25. Intervallet ligger ifølge søker innenfor Trollvatnets naturlige vannstandsvariasjon. Dammen planlegges med et tappeorgan i sperra i dypløpet og overløp for høye vannføringer.

Rørgate

Rørgata vil få en lengde på ca. 720 m og diameter på 700 mm. Rørgata skal delvis graves ned, delvis sprenges ned og delvis legges i dagen på betongfundamenter.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt på kote 2 på nordvestsiden av utløpet til sjøen. Her er et flatt parti med tynt løsmassedekke og noe vegetasjon. Fra stasjonen ledes vannet gjennom en kort avløpskanal til sjøen. Bygningen vil få ei grunnflate på ca. 60 m² og vil tilpasses terrenget. Det vil bli installert et aggregat med nominell effektytelse på 1,25 MW og maksimal slukeevne på 1,0 m³/s, som tilsvarer ca. 156 % av middelvannføringa. Minste slukeevne er 0,05 m³/s.

Elektriske anlegg

Kraftverkets turbin skal kobles til en generator med ytelse på 1,5 MVA med spenning på 0,69 kV. Transformatoren vil få en ytelse på 1,5 MVA og et omsetningsforhold på 0,69/22 kV. Kraftverket skal kobles til eksisterende linjenett via 22 kV kraftlinje, som vil få en lengde på ca. 3,3 km. Etter høringsrunden åpnet søker for å vurdere bruk av sjøkabel for linjetilknytting. Linjeeier for eksisterende 22 kV linje, Nord-Salten Kraftlag, opplyser at kapasiteten er dårlig og at linja må oppgraderes innen få år.

Veier

Området er veiløst i dag, og det vil ikke bygges veier ved bygging eller drift av kraftverket. Transportbehov vil bli dekket ved bruk av båt på fjorden og helikopter.

Massetak og deponi

Overskuddsmasser vil plasseres lokalt og tilpasses terrenget for øvrig.

Hydrologiske virkninger

Det hydrologiske grunnlaget for kraftverksprosjektet er NVEs avrenningskart for årene 1961-90 og data fra målestasjon 167.14 Sjøfossen, ca. 16 km øst for Trollelva. Trollelva kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 12,3 km². Middelvannføringa ved inntaket er beregnet til 0,64 m³/s. Alminnelig lavvannføring er beregnet til 0,015 m³/s. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til hhv. 0,17 m³/s og 0,01 m³/s. Tilsiget fra lokalfeltet på utbyggingsstrekningen utgjør ca. 0,02 m³/s.

En utbygging som omsøkt vil fjerne store deler av vannføringa fra Trollelva. Søker har beregnet at vannføringa vil være større enn maks. slukeevne i 138, 67 og 38 døgn i hhv. et vått, middels og tørt år. Det var opprinnelig ikke planlagt slipp av minstevannføring, søker har i etterkant av høringsrunden foreslått slipp av minstevannføring på 15 l/s hele året, tilsvarende alminnelig lavvannføring.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Trollelva kraftverk til ca. 5,8 GWh fordelt på 2,4 GWh vinterproduksjon og 3,4 GWh sommerproduksjon. Med slipp av minstevannføring på 15 l/s hele året vil midlere årlig kraftproduksjon bli 5,65 GWh. Byggekostnadene er estimert til 15,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 2,8 kr/kWh. Bruk av sjøkabel vil gjøre prosjektet noe dyrere.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Kraftverket vil totalt beslaglegge et areal på ca. 6,5 dekar.

Småkraft og grunneiere har inngått avtale om samarbeid om utbygging og drift av Trollelva kraftverk.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Utbyggingsområdet er avsatt som LNF-område sone 1 i kommuneplanens arealdel. Det betyr at det er generelt byggeforbud i området og det må søkes om dispensasjon for å bygge kraftverk.

Samlet plan (SP)

Vassdraget er behandlet i Samlet Plan sammen med tre andre vassdrag. Senere er to av elvene vernet mot utbygging og Samlet Plan-prosjektet falt bort. Prosjektet er under gjeldende grenser for behandling i Samlet Plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet mot utbygging.

Inngrepsfrie områder (INON)

Ifølge DNs kart over inngrepsfrie områder vil prosjektet redusere følgende arealer av inngrepsfrie naturområder:

- 1 – 3 km fra inngrep: 1,7 km²
- 3 – 5 km fra inngrep: 5,0 km²
- > 5 km fra inngrep: 1,7 km²

DNs kart over inngrepsfrie områder har ikke registrert Movika, 5 km vest for Trollelva som inngrep. Søker mener dette må være feil, idet det finnes ca. 25 bygninger med veisystem mellom i Movika. Reduksjonen av inngrepsfrie naturområder som følge av utbygging vil dermed ikke berøre områder > 5 km fra tekniske inngrep. Også reduksjon i berørte områder 3 – 5 km fra tekniske inngrep vil bli noe mindre.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 17.09.08 sammen med representanter for søker, grunneiere, konsulent og netteier. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentar. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i høringsuttalelsene:

Sørfold kommune stiller seg negativ til at Småkraft AS får tillatelse til å bygge kraftverket. Kommunen peker på at kraftverket vil påvirke landskap og biologisk mangfold negativt, og at kraftproduksjonen er relativt liten. Dersom det gis konsesjon har kommunen en rekke forslag til hvordan inngrepet kan gjøres mest mulig skånsomt.

Fylkesmannen i Nordland stiller seg negativ til utbygging og peker på at en utbygging vil være negativ for landskapet i området. I tillegg til at elva er et viktig landskapselement vil rørgata og kraftlinja bli synlige i det nakne landskapet. Fylkesmannen mener partiet med gammel løvskog med innslag av furu som står ved elveutløpet må tas vare på.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det ikke gis konsesjon til bygging av Trollelva kraftverk, da kraftproduksjonen i prosjektet er liten i forhold til inngrepets omfang og konsekvenser for miljøet. Fylkeskommunen etterlyser videre en utredning av konsekvensene ved utbedring av eksisterende kraftlinje.

Reindriftsforvaltningen Nordland har sendt med uttalelse fra Stájjgo-Hábmer reinbeitedistrikt, som stiller seg skeptisk til utbyggingen, idet inngrepet vil gå over flyttlei for rein. Reinbeitedistriktet uttaler at rørgate må graves ned for å sikre passasje for reinen. Reindriftsforvaltningen viser til at det ifølge norsk lov ikke er tillatt å stenge reindriftens flyttleier. Det påpekes at kraftlinja vil berøre beiteområder.

Sametinget har befart området og ikke funnet automatisk fredete samiske kulturminner.

Statens vegvesen har ingen merknader til søknaden.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland (FNF Nordland) fraråder at konsesjon blir gitt. FNF Nordland peker på at det omsøkte tiltaket vil gripe inn i et tilnærmet urørt område. I tillegg vil prosjektet berøre et område med gammel kystløvskog, som er en verdifull naturtype.

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening er negativ til utbygging. Kraftverket er lite, og vil gi negative konsekvenser for miljøet rundt. Området er et attraktivt friluftsområde, og utbyggingen vil bli skjemmende for den uberørte naturen.

Sagfjorden Vel vurderer at prosjektet kan ha positive ringvirkninger for lokalområdet. Velforeningen har en rekke kommentarer til hvordan kraftverket kan og bør forholde seg til og benytte lokalområdets ressurser.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempen

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil, etter søkers beregninger, gi ca. 5,65 GWh i ny årlig kraftproduksjon med slipp av minstevannføring på 15 l/s.
- Prosjektet kan sikre noe aktivitet i området, noe som kan ha positive ringvirkninger for de nærmeste bosetningene.

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Trollelva, noe som vil redusere Trollelvas verdi som landskapselement.
- Rørgata vil bli svært synlig i de deler av traseen hvor den vil ligge i dagen eller bli sprengt ned i bart fjell.
- Kraftverket med tilhørende linjetilknytning vil være et inngrep i et område som i dag fremstår som urørt.
- Reinbeitedistriktet vil bli berørt ved at flytt- og trekkleier kan bli sperret.

NVEs vurdering

Landskap

Flere høringsparter trekker frem prosjektets negative innvirkning på landskapsbildet som et av de viktigste argumentene til hvorfor de mener prosjektet bør avvises. Området består av urørt natur i åpent landskap preget av svaberg med spredte vegetasjonsflekker. Trollelva løper ut fra Trollvatn, som er omgitt av Heldalsisen og breeroderte fjelltopper. Landskapet blir i rapport om biologisk mangfold omtalt som vakkert og dramatisk, og det inneholder flere naturkvaliteter som kan oppfattes som representative for de ytre delene av Nordland.

Trollelva er godt synlig fra Sagfjorden. Elva er et fremtredende landskapselement, og er viktig i helhetsbildet som landskapet uttrykker. Elva får tilførsel av smeltevann fra Heldalsisen øverst i nedbørfeltet. Sammen med selvreguleringen i Trollvatnet medfører dette at elva har relativt god vannføring selv i tørre perioder om sommeren og tidlig på høsten, slik at dens verdi som landskapselement forsterkes i forhold til naboelvene som ikke har bretilsig. Elva får også noe tilsig fra oppkomme i fjell på utbyggingsstrekningen. Under sluttbefaringen ble vannføringa anslått til ca. 200 l/s etter flere uker med lite nedbør.

Det er planlagt bygget en ca. 30 m lang terskel ved utløpet fra Trollvatnet, hvor inntaket til kraftverket skal ligge. Terskelen vil regulere Trollvatnet med 0,5 m, som ifølge søker er innenfor vannets naturlige vannstandsvariasjon. Bygging av terskelen vil føre til at tidspunkter for oppfylling og nedtapping vil bli noe endret fra naturlig variasjon. Ingen høringsparter har spesifikt kommentert reguleringen eller bygging av terskelen. NVE vurderer at terskelen vil være et skjemmende inngrep i landskapet. Terskelen vil imidlertid være et mindre synlig inngrep enn for eksempel rørgata, som omtales under. Virkningen av reguleringen av Trollvatnet kan over tid bli at det dannes en noe synlig reguleringssone der det er grunt vann, men likevel ikke slik at det etter vårt syn har vesentlig betydning.

Trollelva renner i stryk og fossefall i et bredt løp ned over de blankskurte svabergene. Redusert vannføring vil føre til at elvas løp blir smalere. Søker har beregnet at i et tørt år vil det være ca. 38 dager med vannføring over minstevannføring. Reduksjonen i vannføring vil etter NVEs syn forringe de landskapsmessige kvalitetene som elva har i sin naturlige tilstand. Ved en ev. konsesjon må minstevannføringa økes vesentlig for å sikre elva som landskapselement, særlig i sommersesongen.

Kraftverkets rørgate er planlagt både nedgravd i løsmasser, klamret til svaberg og sprengt ned i fjellgrøft. De deler av rørtraseen som sprenges i fjell vil dekkes til med løsmasser. NVE mener at rørtraseen likevel i lang tid vil utgjøre et synlig inngrep i det åpne landskapet. Rørgate i dagen vil etter NVEs mening være svært synlig og skjemmende i dette området, og ødelegge områdets urørthet. Rørgate i dagen vil delvis kunne skjules i områder hvor det er vegetasjonsdekke. Langs øvre del av elveløpet er vegetasjonen imidlertid begrenset i areal og vegetasjonsdekket er skrint. Ved legging av

rørgate vil det ryddes en trasé på ca. 10 m gjennom områdene med vegetasjonsdekke. Også dette vil bli et godt synlig inngrep i det åpne landskapet fram til vegetasjonen vokser til igjen. Flere høringsparter har foreslått at rørgata legges i tunnel. Søker opplyser at prosjektets økonomi ikke kan bære dette. NVE mener rørgata vil være et fremtredende og negativt fremmedelement i dette ellers urørte landskapet, og at rørgate i dagen eller i sprengt grøft ikke vil kunne kamufleres på en tilfredsstillende måte. Av landskapsmessige hensyn ser vi rørgate i tunnel som en bedre løsning.

Det omsøkte kraftverket vil medføre tap av INON-areal i sone 1 og 2. Reduksjonen vil være noe mindre enn DN's kart over inngrepsfrie områder antyder, idet kartet ikke har registrert Movika, med ca. 25 bygninger med veisystem mellom, 5 km vest for Trollelva som inngrep. NVE mener Movika må betraktes som tyngre tekniske inngrep. NVE mener, uavhengig av INON-definisjonen, at området fremstår som urørt, og en kraftutbygging vil være det første tekniske inngrepet i området.

Samlet sett vurderer NVE at landskapet, med Trollelva som en viktig del av landskapsbildet, har stor verdi og det omsøkte kraftverket vil etter NVEs syn ha store negative virkninger på landskapet både i form av at et sentralt vassdragelement i området får sterkt redusert verdi og fordi de tekniske inngrepene knyttet til inntak og særlig rørgata vil fremstå som godt synlige og skjemmende.

Friluftsliv

Det opplyses av søker at området blir lite brukt til friluftsliv. Området er ifølge Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskeforening et attraktivt friluftsområde. NVE mener at kraftverket vil ha negativ innvirkning for områdets bruk i friluftssammenheng, men mener ikke dette er av avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet, siden utbyggingen kun berører en mindre del av et større sammenhengende område som kan brukes til friluftsliv.

Biologisk mangfold

Flere høringsparter uttaler at den gamle løvskogen med rester av tidligere bartreplanting, som står ved Trollelvas utløp i Sagfjorden, må skånes for inngrep. Lokaliteten har fått verdi A – svært viktig – i Sørfold kommunes kartlegging av biologisk mangfold. Det har ikke foregått hogst eller annen påvirkning i løvskogen på svært lang tid, noe som bidrar til å gjøre lokaliteten verdifull. I løvskogen vokser det bl.a. gamle ospetrær, som er habitater for hakkespetter og andre hulrugere. Det er registrert flere mosearter på trærne. Ved legging av rørgate vil det ryddes en trasé med bredde på ca. 10 m gjennom området. Det må også ryddes tomt for kraftstasjonen og atkomstvei fra sjøkanten, i tillegg til områder som midlertidig blir berørt av anleggsvirksomhet. NVE mener at lokaliteten ved en ev. konsesjon i høyest mulig grad må skånes og bevares, både i anleggsperioden og i etterfølgende driftsperiode. Etter vårt syn vil dette være mulig å oppnå ved god planlegging i forkant av en ev. utbygging.

Elva renner på svaberg på det meste av strekningen, med god avstand til den stedvise vegetasjonen. Det finnes noen store øyer med vegetasjon i elveløpet. Øyene kunne ikke befares under felttur for kartlegging av biologisk mangfold, men vegetasjonen er sannsynligvis triviell. Disse vegetasjonsøyene kan bli negativt berørt av mindre vannføring i Trollelva.

Under NVEs sluttbefaring av området ble det observert fossefall på næringssøk i Trollelva.

Sørfold kommune uttaler at det ikke finnes fisk i Trollvatnet. Regulering av Trollvatnet ved en ev. konsesjon vil dermed være uproblematisk i forhold til fisk.

NVE vurderer samlet sett at den reduserte vannføringa i noen grad vil påvirke biologisk mangfold negativt langs elva, men slipp av tilstrekkelig minstevannføring vil kunne opprettholde elvas funksjon for dette fagtemaet.

Reindrift

Området ved utløpet fra Trollvatnet og et stykke ned langs Trollelva berører en av to flyttleier for rein til og fra kalvingslandet, i tillegg til at tiltaket berører trekkleier som blir brukt hele året.

Reinbeitedistriktet uttaler at øvre deler av rørgata må graves/sprenges ned slik at rein kan passere hele året. Søker har ikke fremlagt detaljerte planer for hvilke deler av rørgata som skal legges i dagen og hvilke deler som skal graves/sprenges ned, men skriver at rørgata vil graves/sprenges ned i de deler av traseen som er flyttlei for rein.

Reindriftsforvaltningen Nordland uttaler at den planlagte kraftlinja vil berøre vår-, høst- og høstvinterbeite.

Søker legger opp til dialog med reinbeitedistriktet ved en ev. konsesjon. NVE mener tiltaket kan gi negative effekter for reindriften og ser det som en forutsetning ved en ev. konsesjon at utbygger tilrettelegger tiltaket så det ikke har negative virkninger på reindriften.

Samfunnsmessige virkninger

Sagfjorden Vel påpeker i sin høringsuttalelse at prosjektet kan være med på å sikre noe aktivitet og gi utviklingsmuligheter for området. Prosjektet vil gi inntekter til grunneier og være et bidrag til strømforsyning ved bruk av fornybar ressurs. Dersom utbygger velger å benytte lokale tjenester i anleggsperioden vil dette ha positive ringvirkninger i lokalsamfunnet. NVE vurderer at prosjektet kan gi positive effekter på lokalsamfunnet, dersom lokale tjenester blir brukt.

Konsekvenser av kraftlinjer

Kraftverket ligger ca. 3,3 km fra nærmeste tilkoblingspunkt for overføring av kraftproduksjonen til regionalt nett. Kraftlinja vil hovedsakelig gå over blankskurte svaberg gjennom urørt natur, og traseen vil bli godt synlig fra Sagfjorden. Flere høringsparter bemerker at kraftlinja vil være et negativt innslag i det visuelle miljøet, og foreslår at linja blir lagt i sjøkabel. Småkraft åpner for at linjetilknytting fra kraftverket via sjøkabel kan vurderes, men undersøkelser av dybdeforhold er ikke utført. NVE mener at bruk av kraftlinje vil være negativt for det visuelle miljøet og at bruk av sjøkabel kan være et alternativ ved en ev. konsesjon. NVE mener at dersom det gis tillatelse må begge disse alternativene inngå i en søknad om anleggskonsesjon.

Oppsummering

En utbygging etter de omsøkte planene vil gi ca. 5,65 GWh i ny årlig kraftproduksjon. I tillegg kan tiltaket ha positive ringvirkninger for lokalsamfunnet i form av verdiskaping og styrket lokalt inntektsgrunnlag.

NVE mener at utbyggingen kan ha negative konsekvenser for løvskogen ved Trollelvas utløp til Sagfjorden, men at dette ikke er av avgjørende betydning, da varsomhet ved utbygging sannsynligvis vil kunne skåne området.

Øvre deler av rørgata vil ligge i et område som brukes i reindriften. NVE mener at tiltaket kan ha negative konsekvenser for reindriften, men at disse kan avbøtes gjennom dialog med reinbeitedistriktet ved en ev. konsesjon.

De mest negative konsekvensene av prosjektet har etter NVEs syn med landskapsbildet og områdets preg av urørthet å gjøre. Det finnes i dag ingen tekniske inngrep i umiddelbar nærhet til utbyggingsområdet, og NVE mener at terskelen for å gjøre det første inngrepet i et slikt sårbart område må være høy. Trollelva med dens naturlige variasjon i vannføring er en viktig del av landskapsbildet. Søker foreslår å slippe 15 l/s i minstevannføring hele året. NVE mener at den foreslåtte minstevannføringen er altfor liten til å bevare Trollelva som landskapselement, og at økt minstevannføring, særlig i sommersesongen, er nødvendig av landskapsmessige hensyn. NVE vurderer videre at rørgata vil utgjøre et skjemmende inngrep, og mener det eneste forsvarlige vil være å legge rørgata i tunnel. Søker har uttalt at økonomien i prosjektet ikke kan bære dette. Vi har derfor ikke vurdert dette nærmere.

Den produserte kraftmengden på ca. 5,6 GWh, som vil bli en del mindre ved høyere minstevannføring, samt de øvrige påpekte fordelene, kan etter NVEs syn ikke forsvare en utbygging med de miljømessige konsekvenser som omsøkte kraftverk vil medføre.

Samlet sett mener NVE at det ikke kan gis konsesjon til bygging av Trollelva kraftverk av hensyn til urørtheten og landskapsverdiene i området.

NVEs konklusjon

NVE mener at bygging av Trollelva kraftverk vil ha negative konsekvenser for Trollelva som landskapselement. Inngrepet er planlagt i et urørt naturområde, med høy estetisk verdi. NVE mener at ulempene ved bygging av Trollelva kraftverk er større enn fordelene. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE gir ikke tillatelse til bygging av Trollelva kraftverk.

Øvrige merknader fra høringspartene gjelder dersom det hadde blitt gitt konsesjon. Disse kommenteres derfor ikke nærmere.